

Số: 100 /BC-UBND

Quảng Ngãi, ngày 26 tháng 5 năm 2023

BÁO CÁO

Sơ kết năm thứ tư thực hiện Chỉ thị số 12/CT-TTg ngày 25/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”
(Từ ngày 15/4/2022 đến ngày 14/4/2023)

Ngày 26/4/2023, Bộ Công an có Công văn số 1311/BCA-CSHS về việc sơ kết năm thứ tư thực hiện Chỉ thị số 12/CT-TTg ngày 25/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen” (*Chỉ thị số 12/CT-TTg*), UBND tỉnh Quảng Ngãi báo cáo sơ kết như sau:

I. TÌNH HÌNH

1. Tình hình tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”

Tình hình tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen” trên địa bàn tỉnh vẫn còn tiềm ẩn nhiều yếu tố phức tạp, với nhiều thủ đoạn hoạt động tinh vi. Các đối tượng hoạt động “tín dụng đen” chuyển hướng sang sử dụng công nghệ cao, mạng xã hội để hoạt động, biến tướng lãi suất cho vay thành các khoản phí, tiền phạt quá hạn, chia nhỏ các kỳ vay để tính lãi, đáo hạn hợp đồng, tính gộp tiền lãi với tiền gốc nhằm đối phó với quy định về mức lãi suất tối đa mà pháp luật quy định và hợp thức hóa số tiền thu lợi bất chính để đối phó với cơ quan Công an. Các đối tượng lập các app, website để hoạt động cho vay, điều hành hoạt động, móc nối với các doanh nghiệp có chức năng trung gian thanh toán, sử dụng các Sim “rác”, tài khoản ảo để giải ngân, thu lãi, nhắc nợ, đòi nợ hết sức tinh vi với nhiều bộ phận, nhiều công đoạn. Tình trạng đối tượng sử dụng Sim “rác”, tài khoản mạng xã hội để đe dọa, khủng bố, xúc phạm người đi vay và người thân diễn biến phức tạp, chưa thể giải quyết dứt điểm. Nhu cầu vay vốn phục vụ kinh doanh, sinh hoạt của người dân tăng cao; bên cạnh đó, một số bộ phận cá biệt vẫn phát sinh nhu cầu vay tiền để giải quyết, phục vụ mục đích không chính đáng (đánh bạc, tiêu xài cá nhân...) đã tìm đến “tín dụng đen” để vay tiền, bất chấp những rủi ro về lãi suất và việc không trả được nợ, nhất là do ảnh hưởng của dịch Covid-19, tình hình lạm phát tăng làm ảnh hưởng đến nền kinh tế, kinh doanh không có lãi, chi phí cao, nợ lương, mất việc làm, giảm thu nhập khiến nhu cầu vay tiền để phục vụ sinh hoạt, kinh doanh tăng.

2. Nguyên nhân, điều kiện; sơ hở, thiếu sót, nhất là của các quy định pháp luật, trong công tác quản lý nhà nước, công tác quản lý hành

chính về trật tự xã hội và phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”

- Do quy định của pháp luật chưa chặt chẽ đối với tài sản bị cầm cố nên các tổ chức, cơ sở kinh doanh lợi dụng biến tướng cho thuê lại tài sản cầm cố (*có nhiều trường hợp ép buộc thuê lại mới cầm cố*), mục đích để thu lợi bất chính, che dấu hành vi cho vay nặng lãi trong giao dịch dân sự (vì cầm cố tài sản là phải có tài sản đảm bảo nhưng các đối tượng lại cho thuê lại tài sản thì không còn tài sản đảm bảo, mục đích là cho vay lấy lãi nhưng cắt thành hai phần lãi khác nhau để che dấu đó là tiền cầm cố tài sản và tiền thuê tài sản, chưa nói đến các khoản phụ thu làm hợp đồng khác).

- Công tác quản lý nhà nước đối với Sim rác, tài khoản ngân hàng ảo chưa chặt chẽ, dẫn đến các đối tượng lợi dụng để hoạt động phạm tội nói chung, hoạt động liên quan đến “tín dụng đen” nói riêng như: Sử dụng sim rác đăng ký tài khoản mạng xã hội phục vụ việc tán phát, quảng cáo liên quan đến “tín dụng đen”, sử dụng sim rác để gọi điện nhắc nợ, đòi nợ, đe dọa, khủng bố, xúc phạm người đi vay và người thân; sử dụng tài khoản ngân hàng ảo để giải ngân, thu hồi nợ... nhưng cơ quan điều tra không xác định được chính xác ai là người đang sử dụng để hoạt động phạm tội.

II. KẾT QUẢ CÁC MẶT CÔNG TÁC

1. Kết quả công tác tham mưu, chỉ đạo triển khai thực hiện

- Ban hành Công văn số 2777/UBND-NC ngày 10/6/2022 về việc phòng ngừa, đấu tranh hiệu quả với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”; Công văn số 1428/UBND-NC ngày 05/4/2023 về việc tăng cường phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”, Công văn chỉ đạo thực hiện ý kiến chỉ đạo của Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Lưu Quang về phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm cưỡng đoạt tài sản núp bóng doanh nghiệp, công ty tài chính, công ty luật, gắn với tiếp tục quán triệt thực hiện nghiêm túc, hiệu quả các văn bản chỉ đạo của UBND tỉnh, như: Quyết định số 484/QĐ-UBND ngày 03/4/2020 về việc thành lập Tổ công tác liên ngành kiểm tra các cơ sở, dịch vụ có biểu hiện hoạt động cho vay lãi nặng, đòi nợ thuê và “tín dụng đen” trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi; Kế hoạch số 128/KH-UBND ngày 01/10/2019 về thực hiện Chỉ thị số 12/CT-TTg; Kế hoạch số 5208/KH-TCTLN ngày 06/12/2021 của Tổ Công tác liên ngành về việc tổ chức đoàn kiểm tra liên ngành, tiến hành kiểm tra các cơ sở, dịch vụ có biểu hiện hoạt động cho vay lãi nặng, đòi nợ thuê và “tín dụng đen” trên địa bàn tỉnh...

- Các cơ quan, đơn vị, địa phương triển khai thực hiện quyết liệt, khẩn trương, huy động sức mạnh tổng thể của cả hệ thống chính trị tham gia công tác phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến “tín dụng đen” theo Kế hoạch số 128/KH-UBND. *Điển hình như: Công an tỉnh* ban hành Công văn số 2745/CAT-PV01(PC02) ngày 27/6/2022 về việc tăng cường phòng ngừa, đấu tranh hiệu quả với tội phạm và vi phạm pháp

luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”; Công văn số 1993/CAT-PV01(CS) ngày 25/10/2022 về việc triển khai thực hiện Kết luận của đồng chí Thứ trưởng Nguyễn Duy Ngọc tại Hội nghị sơ kết các kế hoạch của Bộ Công an về phòng, chống tội phạm có tổ chức, tội phạm xuyên quốc gia, tội phạm liên quan đến “tín dụng đen”; Công văn số 2359/CAT-PV01(PC02) ngày 09/12/2022 về việc tăng cường phòng ngừa, đấu tranh hiệu quả với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”; Công văn số 395/CAT-PV01(PC02) ngày 02/3/2023 về việc phòng ngừa, đấu tranh hiệu quả với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động đòi nợ trái pháp luật; Công văn số 460/CAT-PV01(PC02) ngày 09/3/2023 về việc tăng cường phòng ngừa, đấu tranh hiệu quả với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”; Công văn số 962/CAT-PV01(PC02) ngày 04/5/2022 về việc tăng cường phòng ngừa, đấu tranh hiệu quả với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”. *Ngân hàng Nhà nước Việt Nam chi nhánh Quảng Ngãi* chỉ đạo các chi nhánh tổ chức tín dụng, quỹ tín dụng nhân dân trên địa bàn rà soát, sửa đổi, bổ sung hoặc đề nghị cấp có thẩm quyền sửa đổi, bổ sung quy định, quy trình cho vay theo hướng đơn giản hóa thủ tục, tạo điều kiện thuận lợi nhất cho người dân, doanh nghiệp tiếp cận nguồn vốn tín dụng. *Sở Giao thông vận tải* chỉ đạo các phòng, đơn vị trực thuộc tăng cường phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”. *Sở Lao động - Thương binh và Xã hội* chỉ đạo tăng cường phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến “tín dụng đen”. *Sở Thông tin và Truyền thông* hướng dẫn tuyên truyền về phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến “tín dụng đen”...

2. Công tác tuyên truyền

- Các sở, ban ngành, hội, đoàn thể, UBND các huyện, thị xã, thành phố tổ chức quán triệt, triển khai các hoạt động tuyên truyền theo chức năng, nhiệm vụ được giao nhằm nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và Nhân dân trên địa bàn tỉnh trong bảo đảm an ninh, trật tự (ANTT), phòng, chống các loại tội phạm nói chung và nhận diện, phát hiện, phòng ngừa các phương thức, thủ đoạn, hậu quả của “tín dụng đen” nói riêng; qua đó, nâng cao ý thức cảnh giác của người dân trong việc chấp hành các quy định về giao dịch, vay mượn, huy động, sử dụng vốn vay đúng pháp luật. Các đơn vị, địa phương đã tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật về phòng, chống tội phạm nói chung và phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen” nói riêng; trong đó:

Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh: Thực hiện chủ trương “Cả nước chung tay vì người nghèo, không để ai bỏ lại phía sau” và phong trào “Quảng Ngãi chung tay vì người nghèo, không để ai bỏ lại phía sau” chỉ đạo các tổ chức thành viên tăng cường thực hiện công tác an sinh xã hội, góp phần ổn định cuộc sống Nhân dân như: Vận động Nhân dân mua bảo hiểm y

tế toàn dân, tham gia bảo hiểm y tế tự nguyện, thường xuyên chăm lo, giúp đỡ hộ nghèo, hộ cận nghèo và những hộ gặp khó khăn, hoạn nạn trong cuộc sống với việc hỗ trợ vốn, cây trồng, con giống, phương tiện sản xuất... góp phần nâng cao đời sống Nhân dân từng bước ngăn chặn và giảm thiểu hoạt động “tín dụng đen”.

Ban Dân vận Tỉnh ủy: Hướng dẫn các cơ quan, đơn vị, địa phương xây dựng, nhân rộng các mô hình, điển hình “Dân vận khéo” trên các lĩnh vực, trong đó có lĩnh vực quốc phòng, an ninh, triển khai thực hiện đạt hiệu quả trong thực tế với hơn 256 mô hình thuộc lĩnh vực quốc phòng, an ninh.

Công an tỉnh: Tổ chức phát động phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc tại 218 điểm khu dân cư ở các xã, phường, thị trấn trên địa bàn tỉnh, với hơn 23.000 lượt người tham dự; phối hợp với các cơ quan thông tin, truyền thông đưa 132 tin, bài và 35 phóng sự để tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật; phương thức, thủ đoạn hoạt động, tác hại, hậu quả của “tín dụng đen”, các hành vi lợi dụng kinh doanh dịch vụ cầm đồ hoạt động cho vay lãi nặng để Nhân dân biết, nâng cao ý thức cảnh giác, phòng ngừa, đấu tranh, tố giác tội phạm, giáo dục con em trong gia đình không vi phạm pháp luật. Tổ chức 22 đợt ra quân tháo gỡ giấy quảng cáo liên quan đến “tín dụng đen” trên các trụ điện, trụ đèn tín hiệu giao thông, cây xanh nơi công cộng.

Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh: Phối hợp với các lực lượng chức năng, chính quyền địa phương tổ chức lồng ghép, tuyên truyền cho Nhân dân ở khu vực biên giới biển, đảo 14 buổi, với hơn 1.150 lượt người tham dự.

Sở Tư pháp: Tổ chức hội nghị tập huấn pháp luật, tuyên truyền pháp luật cho 33 Câu lạc bộ pháp luật với gần 38.000 lượt giáo viên, học sinh tham gia. Tổ chức thành công Cuộc thi viết “Tìm hiểu pháp luật về an ninh mạng và an toàn thông tin mạng” trên địa bàn tỉnh góp phần quan trọng vào việc tìm hiểu, nhận thức sâu sắc, phổ biến rộng rãi các quy định của pháp luật về an ninh mạng và an toàn thông tin mạng; phòng ngừa các hành vi lợi dụng không gian mạng để tổ chức hoạt động “tín dụng đen”. Tổ chức tuyên truyền trên Bản tin Tư pháp (5 số), mỗi số in 1.000 cuốn phát về tận cơ sở.

Các cấp Hội phụ nữ trong tỉnh đã tổ chức lồng ghép phối hợp tuyên truyền, truyền thông nội dung Chỉ thị số 12/CT-TTg cho hơn 5.000 lượt cán bộ, hội viên, phụ nữ tham dự.

UBND các huyện, thị xã, thành phố: Tổ chức triển khai đồng bộ, phong phú, đa dạng các hình thức tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”; phương thức, thủ đoạn của các đối tượng để Nhân dân biết, chủ động phòng ngừa, tích cực tham gia lên án, tố giác tội phạm liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”.

3. Công tác nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước trong phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”

- Công tác quản lý nhà nước về ANTT được tăng cường, xác định trách nhiệm của người đứng đầu cấp ủy, các sở, ban ngành, hội, đoàn thể và chính quyền địa phương trong phòng, chống tội phạm. Các cơ quan chức năng siết chặt việc cấp giấy chứng nhận và tăng cường quản lý, kiểm tra các cơ sở ngành nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện về ANTT, nhất là các cơ sở kinh doanh dịch vụ cầm đồ. Tiến hành rà soát các chi nhánh, cửa hàng thuộc Văn phòng đại diện Công ty Cổ phần kinh doanh F88 hiện đang hoạt động trên địa bàn tỉnh. Thường xuyên rà soát, nghiên cứu các văn bản quy phạm pháp luật nhằm khắc phục những sơ hở, thiếu sót trong quản lý nhà nước liên quan đến hoạt động vay mượn trong giao dịch dân sự, các quy định về cấp phép, quản lý, giám sát, kiểm tra hoạt động kinh doanh, các quy định về xử lý các hành vi phạm tội và vi phạm pháp luật liên quan đến “tín dụng đen”.

- *Tòa án nhân dân tỉnh* tổ chức quán triệt Nghị quyết số 01/2021/NQ-HĐTP ngày 20/12/2021 của Hội đồng thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao về hướng dẫn áp dụng Điều 201 Bộ luật hình sự năm 2015 và việc xét xử vụ án hình sự về tội cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự.

- *Công an tỉnh* tổ chức quán triệt Nghị định số 144/2021/NĐ-CP ngày 31/12/2021 của Thủ tướng Chính phủ về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực an ninh, trật tự, an toàn xã hội; phòng, chống tệ nạn xã hội; phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn cứu hộ; bạo lực gia đình; Nghị quyết số 01/2021/NQ-HĐTP ngày 20/12/2021 của Hội đồng thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao về hướng dẫn áp dụng Điều 201 Bộ luật hình sự năm 2015 và việc xét xử vụ án hình sự về tội cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự.

- *Ngân hàng Nhà nước Việt Nam chi nhánh Quảng Ngãi* chỉ đạo các chi nhánh tổ chức tín dụng, quỹ tín dụng nhân dân trên địa bàn tỉnh rà soát, sửa đổi, bổ sung hoặc đề nghị cấp có thẩm quyền sửa đổi, bổ sung quy định, quy trình cho vay theo hướng đơn giản hóa thủ tục, kiểm soát lạm phát, ổn định kinh tế; đồng thời, có văn bản kiến nghị Ngân hàng Nhà nước Việt Nam về một số giải pháp để hoàn thiện cơ chế, chính sách nhằm thúc đẩy hoạt động cho vay tiêu dùng lành mạnh, an toàn và hiệu quả, bảo đảm đáp ứng nhu cầu vốn phục vụ đời sống chính đáng cho người dân, góp phần ngăn chặn, đẩy lùi “tín dụng đen”.

- *Sở Tư pháp* thông báo cho các tổ chức hành nghề công chứng, các tổ chức hành nghề luật sư trên địa bàn tỉnh danh sách cảnh báo công khai của FATF công bố nhằm thực hiện các biện pháp phòng, chống rửa tiền, các thông tin liên quan đến các phương thức, thủ đoạn phạm tội và hành vi lừa đảo, chiếm đoạt tài sản, các thủ đoạn hoạt động của các đối tượng có liên quan đến “tín dụng đen” lợi dụng hoạt động công chứng để hợp pháp hóa việc chiếm đoạt tài sản.

4. Công tác kiểm tra, thanh tra, xử lý các hành vi vi phạm liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”

- Lực lượng Công an tỉnh đã phối hợp với các ngành chức năng tiến hành 21 lượt kiểm tra hoạt động, quản lý nhân khẩu, hộ khẩu, tạm trú, tạm vắng, tập trung vào các công ty, cơ sở kinh doanh, đầu tư tài chính; kiểm tra 86 cơ sở ngành nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện về ANTT; đồng thời, kiểm tra đối với 04 chi nhánh và 03 cơ sở kinh doanh, chi nhánh Công ty F88; qua kiểm tra, chưa phát hiện trường hợp vi phạm liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”.

- Công an các đơn vị, địa phương đã tiến hành gọi hỏi, răn đe, giáo dục 12 lượt đối tượng có biểu hiện hoạt động “tín dụng đen” trong 04 công ty, cơ sở đầu tư tài chính và các đối tượng hoạt động riêng lẻ; 154 chủ cơ sở kinh doanh dịch vụ cầm đồ; tổ chức cho các đối tượng, chủ cơ sở ký cam kết không vi phạm pháp luật liên quan đến “tín dụng đen”.

5. Công tác phát hiện, tiếp nhận, xử lý, điều tra, truy tố, xét xử các vụ việc, vụ án có liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”

- *Lực lượng Công an toàn tỉnh* đã tiếp nhận, phát hiện 19 vụ - 30 đối tượng liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”. Kết quả đã khởi tố 12 vụ - 21 bị can¹; trong đó, chủ yếu là tội cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự; không khởi tố 01 vụ - 01 đối tượng; xử phạt vi phạm hành chính 03 vụ - 05 đối tượng. Hiện còn 03 vụ - 03 đối tượng đang trong thời hạn giải quyết.

- *Viện Kiểm sát nhân dân hai cấp* thực hiện công tác thực hành quyền công tố, kiểm sát điều tra 19 vụ - 37 bị can; đã giải quyết 14 vụ - 23 bị can (*đề nghị truy tố 13 vụ - 22 bị can; tạm đình chỉ 01 vụ - 01 bị can*); đang giải quyết 05 vụ - 14 bị can. Công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tu pháp trong giai đoạn truy tố 14 vụ - 23 bị can; đã giải quyết 10 vụ - 16 bị can (*truy tố 09 vụ - 14 bị can; trả hồ sơ điều tra bổ sung 01 vụ - 02 bị can*); hiện đang giải quyết 04 vụ - 07 bị can. Công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử sơ thẩm vụ án hình sự 12 vụ - 21 bị cáo; đã giải quyết 11 vụ - 20 bị cáo (*xét xử 09 vụ - 15 bị cáo; trả hồ sơ điều tra bổ sung 02 vụ - 05 bị cáo*); đang giải quyết 01 vụ - 01 bị cáo.

- *Tòa án nhân dân hai cấp* thụ lý 12 vụ - 21 bị cáo; đã giải quyết 11 vụ - 20 bị cáo (*xét xử 09 vụ - 15 bị cáo; trả hồ sơ điều tra bổ sung 02 vụ - 05 bị cáo*); đang giải quyết 01 vụ - 01 bị cáo.

III. NHẬN XÉT

Thời gian qua, dưới sự chỉ đạo của UBND tỉnh, các cơ quan, ban ngành, hội, đoàn thể, UBND các huyện, thị xã, thành phố đã quyết liệt trong chỉ đạo, triển khai thực hiện nghiêm túc Chỉ thị số 12/CT-TTg nêu tình hình tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen” đã có những chuyển biến tích cực, không còn hoạt động công khai, lộng hành như trước khi ban hành Chỉ thị số 12/CT-TTg; tình trạng treo biển, phát, dán tờ

¹ 11 vụ - 20 bị can về tội cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự; 01 vụ - 01 bị can về tội bắt giữ người trái pháp luật.

roi, quảng cáo giảm mạnh; việc đòi nợ, siết nợ không còn diễn biến phức tạp. Công tác phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến “tín dụng đen” đạt được những kết quả tích cực. Nhận thức và ý thức cảnh giác của người dân được nâng cao; nhiều chương trình hỗ trợ tài chính của hệ thống Ngân hàng Nhà nước, các tổ chức tín dụng được triển khai; công tác lao động việc làm, an sinh xã hội luôn thực hiện đầy đủ, kịp thời đáp ứng nhu cầu của người dân nên số lượng người dân tìm đến “tín dụng đen” để vay tiền phục vụ nhu cầu sản xuất, kinh doanh ngày càng giảm.

Tuy nhiên, vẫn còn một số hạn chế, khó khăn, vướng mắc, đó là:

- Công tác tham mưu, chỉ đạo còn chưa chủ động, kịp thời trong việc nghiên cứu, triển khai các giải pháp nhằm phòng ngừa, đấu tranh, xử lý đối với các diễn biến mới của tình hình tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”. Việc phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật sử dụng công nghệ cao, mạng xã hội, sử dụng Sim “rác”, tài khoản không chính chủ còn hạn chế, chưa có giải pháp quyết liệt để.

- Tội Cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự (Điều 201 BLHS) có chế tài xử lý nhẹ (khung hình phạt cao nhất đến 03 năm tù), là chưa tương xứng với mức độ, hậu quả hành vi phạm tội đối với xã hội. Quá trình điều tra, việc áp dụng biện pháp ngăn chặn tạm giam đối với bị can phạm tội này còn gặp khó khăn (tội phạm ít nghiêm trọng), dẫn đến việc chuyển hóa, thu thập chứng cứ về hành vi phạm tội cũng gặp khó khăn.

- Nhiều công ty lợi dụng công nghệ cao để hoạt động biến tướng với các mô hình như: Cầm đồ online; hợp tác, cung cấp khách hàng cho công ty cầm đồ; tạo lập ứng dụng để cá nhân đi vay và cá nhân cho vay tự do kết nối, thỏa thuận với nhau; hợp tác với bên thứ ba là đối tác giới thiệu khách hàng cho các công ty tài chính của hệ thống ngân hàng. Một số chuỗi doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ cầm đồ thành lập nhiều cơ sở, cửa hàng tại nhiều địa phương khác nhau, vừa hoạt động cho vay cầm cố tài sản tại cửa hàng, vừa hoạt động trên không gian mạng, tuy số tiền vay nhỏ (dưới 20 triệu đồng), lãi suất cho vay dưới 20%/năm nhưng thu thêm nhiều khoản phí. Tuy nhiên, cơ quan chức năng gặp khó khăn trong thu thập chứng cứ điện tử xử lý các hành vi sử dụng Sim “rác”, tài khoản mạng xã hội ảo để nhắn tin nhắc nợ, đòi nợ phản cảm.

IV. KIẾN NGHỊ, ĐÈ XUẤT

1. Đối với các cơ quan tiến hành tố tụng các cấp: Tiếp tục chỉ đạo thực hiện thống nhất quan điểm trong thực hiện Nghị quyết số 01/2021/NQ-HĐTP ngày 20/12/2021 của Hội đồng thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao về hướng dẫn áp dụng Điều 201 Bộ luật Hình sự năm 2015 và việc xét xử vụ án hình sự về tội cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự để tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc nhằm giải quyết hiệu quả những vụ án cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự và các loại tội phạm khác do hoạt động “tín dụng đen” gây ra nhằm đủ sức răn đe, phòng ngừa chung.

2. Đối với Cục Cảnh sát hình sự - Bộ Công an: Tiếp tục chỉ đạo lực lượng Cảnh sát hình sự Công an các đơn vị, địa phương trong cả nước tăng cường công tác phối hợp, trao đổi thông tin nhằm thực hiện hiệu quả công tác phòng, chống tội phạm có tổ chức; tội phạm và các hành vi vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”.

V. CÔNG TÁC TRỌNG TÂM TRONG THỜI GIAN ĐEN

1. Tiếp tục thực hiện quyết liệt các nhiệm vụ được phân công tại Kế hoạch số 128/KH-UBND ngày 01/10/2019 của UBND tỉnh về thực hiện Chỉ thị số 12/CT-TTg, gắn với thực hiện Chỉ thị số 16/CT-UBND ngày 08/10/2018 của UBND tỉnh về việc tăng cường công tác quản lý, phòng, chống vi phạm pháp luật trong hoạt động cho vay, cầm cố tài sản trên địa bàn tỉnh. Chủ động triển khai các giải pháp phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen” kịp thời, đúng trọng tâm, trọng điểm, phù hợp với phương thức, thủ đoạn mới của tội phạm.

2. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền phòng ngừa tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen” nhằm nâng cao nhận thức, cảnh giác trong Nhân dân, không tham gia hoạt động “tín dụng đen”, đòi nợ trái pháp luật. Đổi mới cả về nội dung, hình thức các hoạt động tuyên truyền, phát huy môi trường không gian mạng, mạng xã hội để vừa tuyên truyền vừa tiếp nhận, phát hiện những vụ việc có dấu hiệu liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”. Tăng cường phổ biến, giáo dục kiến thức pháp luật trong Nhân dân; đẩy mạnh thực hiện phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc theo hướng gắn kết chặt chẽ công tác phòng ngừa tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến “tín dụng đen” với phòng, chống các loại tội phạm, tệ nạn xã hội tại cộng đồng dân cư; duy trì, củng cố và nâng cao chất lượng các mô hình tự quản về ANTT, mô hình điển hình tiên tiến về phòng, chống tội phạm. Tranh thủ sự đồng tình, ủng hộ của Nhân dân, vận động Nhân dân lên án, tố giác tội phạm liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”, nhất là các hành vi liên quan đến quảng cáo, cho vay trên nền tảng công nghệ, tán phát, treo, dán tờ rơi, quảng cáo, mời chào cho vay (vay nóng, vay nhanh, vay không thế chấp...).

3. Chỉ đạo nâng cao năng lực tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố và điều tra xử lý các vụ án liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”, đòi nợ trái pháp luật. Xử lý triệt để, nghiêm minh các vụ án liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”, nhất là các vụ án liên quan đến các hành vi của công ty, văn phòng luật núp bóng đòi nợ trái pháp luật, gây hoang mang trong dư luận.

4. Duy trì thường xuyên Tổ công tác liên ngành theo Kế hoạch số 5208/KH-TCTLN ngày 06/12/2021 về việc tổ chức đoàn kiểm tra liên ngành, tiến hành kiểm tra các cơ sở, dịch vụ có biểu hiện hoạt động cho vay lãi nặng, đòi nợ thuê và “tín dụng đen” trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi. Chỉ đạo tập trung điều tra khám phá nhanh các vụ trọng án do băng nhóm tội phạm có

liên quan đến hoạt động “tín dụng đen” gây ra làm ảnh hưởng đến tình hình ANTT và gây bức xúc trong Nhân dân. Nghiêm trị những đối tượng cầm đầu, chỉ huy, tích cực thực hiện tội phạm; xử lý nghiêm những cán bộ thoái hóa, biến chất có hành vi bao che, dung túng, tạo điều kiện cho tội phạm hoạt động. Các cơ quan tiến hành tố tụng các cấp trên địa bàn tỉnh cần thống nhất quan điểm để tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong điều tra, truy tố, xét xử những vụ án cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự đảm bảo nghiêm minh, đủ sức răn đe, phòng ngừa chung./.

Noi nhận:

- Văn phòng Chính phủ;
- V01, C02 - Bộ Công an;
- TT Tỉnh ủy, TT HĐND tỉnh;
- CT, PCT UBND tỉnh;
- Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh;
- VKSND, TAND tỉnh;
- Công an tỉnh;
- Ngân hàng Nhà nước Việt Nam chi nhánh Quảng Ngãi;
- Các sở, ban ngành và hội, đoàn thể tỉnh;
- Ban Quản lý Khu kinh tế Dung Quất và các khu công nghiệp tỉnh;
- Báo Quảng Ngãi; Đài PTTH tỉnh;
- UBND các huyện, thị xã, thành phố;
- VPUB: CVP, PCVP; CBTH;
- Lưu: VT, NCbdv313.

Đặng Văn Minh

